

Suomen herpetologinen yhdistys ry:n lausunto ehdotuksesta kansalliseksi vieraslajistrategiaksi

Lähettäjä Suomen herpetologinen yhdistys ry.
PL 1272, 00101 Helsinki
shy@herpetomania.fi

Vastaanottaja Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Viite Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö ehdotuksesta kansalliseksi vieraslajistrategiaksi. 11.4.1022

Lausunto Suomen herpetologinen yhdistys ry. ei saanut ministeriöltä lausuntopyyntöä yhdessä lukuisten vastaavien eläinharrastus- ja luontojärjestöjen kanssa huhtikuussa. Tämä ihmetyttää meitä suuresti, sillä aikaisemmin olemme olleet ministeriön jakelulistalla silloin kun eläimiä ja erityisesti niiden pitämistä lemmikki- tai harraste-eläiminä käsitteleviä asioita on laitettu lausuntokierroksille. Alkuperäisestä jakelusta puuttumisesta huolimatta, ympäristöylitarkastaja Niemivuo-Lahden puhelimitse 27.5. vahvistamalla luvalla haluamme tulla kuulluksi tässä asiassa. Vieraslajistrategiaehdotus on suurelta osin hyvin valmisteltu ja se sisältää lukuisia hyviä toimenpide-ehdotuksia vieraslajiongelmien vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi maassamme. Suomen herpetologinen yhdistys kannattaa luonnon suojeluun tähtääviä toimia jotka konkreettisesti vaikuttavat vieraslajeihin vähentävästi tai ennaltaehkäisevästi.

Kuitenkin ehdotuksessa esitetään joitakin ennalta ehkäiseviä keinoja, jotka yhdistyksemme mielestä ovat liioiteltuja, kyseenalaisia, tehottomia ja jopa niiden kohteeksi joutuvien harraste-eläinten hyvinvoinnille ja terveydelle haitallisia. Kaikki kommenttimme liittyvät esityksen lukuun 14.4: *"Estetään lemmikkieläimiksi soveltumattomien lajien maahantuonti, myynti ja markkinointi sekä hallussapito: Supi eli pesukarhu, koirasudet, kotieläimet, lemmikit."*

Ensimmäinen huolenaiheemme liittyy esityksen lauseeseen ” *Estetään lemmikkieläiminä pidettäväksi huonosti soveltuvien, kuten helposti lemmikin vapauttamiseen johtavien tai karkaavien lajien tuonti Suomeen, mukaan lukien internetkaupan kautta tuotavat lemmikit.*”

Esityksessä käytetään termiä ”*lemmikkieläiminä pidettäväksi huonosti soveltuvat lajit*”, jota ei kuitenkaan ole määritelty asiallisesti. Esimerkinomaisena määrittelynä on annettu ”*lemmikin vapauttamiseen johtavat tai karkaavat lajit*”. Jos maanlaajuisesti katsotaan mitkä lemmikkinä pidetyt eläimet karkailevat, tai mitä vapautetaan eniten luontoon, ja joita täten eläinsuojeluyhdistyksen eläintilat ovat täynnä, niin nämä lajit ovat kissa ja kani. Molemmat niistä pystyvät myös selviämään suomalaisessa luonnossa, ja molemmat todistettavasti aiheuttavat suurta tuhoa alkuperäiselle luonnollemme.

Jos lainsäätäjä siis muokkasi lakia tämän esityksen mukaisesti, johtaisi se kissojen ja kaniin maahantuontikieltoon. Emme kuitenkaan usko että esityksen laatijat ovat tarkoittaneet tätä. Näin ollen Suomen herpetologinen yhdistys toivoo, että jatkotyötä tekevä lainsäätäjä määrittelee täsmällisesti ”*lemmikkieläiminä pidettäväksi huonosti soveltuvat lajit*”, mikäli moisten maahantuontikieltoa lakiin aletaan puuhaamaan.

Suomen herpetologinen yhdistys haluaa tässä yhteydessä muistuttaa, että suuri osa matelijoista ja sammakkoeläimistä soveltuu erinomaisesti harraste-eläimenä pidettäväksi, kunhan niiden oikeaan hoitoon on tutustuttu etukäteen. Nämä eläimet elävät terraarioissaan, joihin kuhunkin on valaisimia, lämmittimiä ja sadetusjärjestelmiä käyttäen luotu juuri kyseisen eläinlajin vaatimuksia vastaava mikroilmasto. Näin ollen terraarioissaan elävällä matelijalla tai sammakkoeläimellä on täsmälleen lajinsa vaatimusten mukaiset elinolosuhteet. Asiallisesti suljettu terraario myös estää eläinten karkaamiset tehokkaasti. Suurimmaksi osaksi Suomea lämpimämmiltä alueilta alunperin kotoisin olevat matelija- ja sammakkoeläinlajit, jollaisia valtaosa harraste-eläiminä pidettävistä lajeista on, eivät myöskään pysty pärjäämään Suomen kylmässä talvessa, eivätkä ne näin ollen muodosta vieraslajiriskiä.

Toisena määrittelykysymyksenä haluamme ottaa esille esityksen kappaleen 14.4 loppupuolella esiintyvän lauseen ”*Perustetaan pakolliseen mikrosirumerkintään perustuva rekisteri vieraslemmikeille.*” Esityksessä ei määritellä mitä ”*vieraslemmikki*” tarkoittaa.

Kirjaimellisesti ajatellen kaikki lemmikki- ja harraste-eläiminä pidettävät lajit Suomessa, ehkä koira lukuun ottamatta, ovat vieraslajeja maassamme. Jos esityksen ajatus on lähteä siruttamaan joka ikinen maassamme oleva lemmikkieläin, ei ajatusta voi millään muotoa pitää realistisena.

Ensinnäkin sirutettavien eläinten määrä olisi aivan valtava. Toisekseen monien pienten harraste-eläinten, kuten pienikokoisten kalojen, sammakkoeläinten, matelijoiden ja selkärangattomien siruttaminen on fysiologisesti mahdotonta. Kolmanneksi on hyvä muistaa, että suurin osa lemmikki- tai harraste-eläimistä on trooppisia tai subtrooppisia lajeja, jotka selviävät hyvin lemmikkinä huoneolosuhteissa, mutta jotka eivät millään pysty selviytymään ulkona ankarassa pohjoisessa ilmastossamme.

Suomen herpetologisen yhdistyksen mielestä todellisen vieraslajiuhan muodostavien lemmikkieläinten siruttaminen on suositeltava ajatus, mutta sirutuspakon alaisten lajien on todella oltava potentiaalisia vieraslajiuhia, sekä kooltaan ja fysiologialtaan sellaisia, että ne voi turvallisesti ja eläimelle kärsimystä aiheuttamatta siruttaa.

Kolmantena haluamme kohdistaa ministeriön huomion esityksen luvun 14.4 keskivaiheilla olevaan lauseeseen "*Kielletään kansallisesti tappavan myrkyllisten tai muuten vaarallisten eläinten tuonti.*" Suomen herpetologinen yhdistys ei ymmärrä kuinka eläimen myrkyllisyys tai vaarallisuus liittyy sen potentiaaliin levitä maamme luontoon. Tästähän vieraslajien torjunnassa on kuitenkin kyse.

Suomessa pidettävät myrkylliset harraste-eläimet ovat hämähäkkejä, skorpioneja, juoksujalkaisia ja käärmeitä. Kaikki näistä selkärangattomista, sekä suurin osa myrkkykäärmeistä on alkuperältään trooppisia tai subtrooppisia lajeja joiden selviämiseen Suomen luonnossa ei voi uskoa parhaalla tahdollakaan.

Nähdäksemme työryhmä on lisännyt kyseisen lauseen vieraslajistrategiaan täysin mandaattinsa ulkopuolelta. Sillä ei ole mitään tekemistä vieraslajiongelman kanssa. Suomen herpetologinen yhdistys paheksuu tällaista maassamme täysin laillisen ja laajalle levinneen harrastuksen syrjimistä täysin aiheetta ja perusteetta. Nähdäksemme työryhmän lausunto on omiaan syrjimään myrkyllisten eläinten harrastajia, sekä nostattamaan kansalaisissa tarpeettomia pelkoja niin terraariossa pidettäviä, kuin luonnonvaraisia myrkkykäärmeitämme kohtaan.

Maassamme ei yhdistyksemme tietojen mukaan ole tapahtunut ensimmäistäkään kuolemaan johtanutta onnettomuutta jossa olisi ollut osallisena myrkyllinen harraste-eläin. Sen sijaan koirat, hevoset ja jopa kissat aiheuttavat säännöllisesti vaaratilanteita, ja ovat aiheuttaneet myös lukuisia niin harrastajien, kuin ulkopuolistenkin kuolemia.

Yhdistys ymmärtää myrkyllisiin eläimiin liittyvän riskin, mutta voimme vakuuttaa että yhdistykseemme kuuluvat myrkyllisten eläinten harrastajat ovat erittäin vastuuntuntoisia henkilöitä, jotka ovat huomioineet harraste-eläimensä potentiaalisen vaarallisuuden ennakolta kaikin mahdollisin varokeinoin. Tästä todistaa myös edellä mainittu harrastuksen piirissä tapahtuneiden vaaratilanteiden vähyyys ja kuolemaan johtavien onnettomuuksien puute.

Maahantuontikielto johtaisi käytännössä nopeasti totaaliseen kieltolakiin, joko lainsäätäjän toimesta, tai sitä kautta ettei maassamme ole niin suurta juuri minkään myrkyllisen lajin lisääntyvää kantaa, että se riittäisi näiden harraste-eläinlajien kantojen ylläpysymiseen jatkossakin.

Yhdistys ei hyväksy kieltolakia jolle ei ole olemassa asiallisia ja tosipohjaisia perusteita.

Lisäksi on täysin selvää, ettei kieltolaki poistaisi myrkyllisten eläinten harrastusta maastamme. Maassamme on satapäinen vakiintunut näiden eläinten harrastajakunta, joka pahimmassa tapauksessa kieltolain seurauksena painuisi "maan alle". Mikä ei ole missään nimessä toivottavaa eikä kenenkään etujen mukaista. Lisäksi täysikieltoa olisi täysin mahdoton valvoa.

Merkittävin kieltolain vaikutus olisi se, että oikeiden hoito- ja käsittelyohjeiden saaminen kielletylle eläimelle muuttuisi mahdolliseksi. Kielto kun samalla estäisi tietoa jakavien tahojen, kuten Suomen herpetologisen yhdistyksen Myrkkykäärmejaoston toiminnan. Myös lääketieteellisen avun saanti sitä tarvitsevalle eläimelle muuttuisi mahdolliseksi, sillä eihän laitonta eläintä voi viedä eläinlääkəriin. Näin ollen kieltolaki vaarantaisi sekä eläinten hyvinvoinnin, että kansalaisten turvallisuuden kun oikeiden ja asiallisten hoito- ja käsittelyohjeiden levittäminen muuttuisi mahdolliseksi.

Toivomme ministeriön ottavan edellä esittämämme lausunnon huomioon käsitellessään ja tehdessään päätöksiä kansallisen vieraslajistrategian pohjalta.

Suomen herpetologinen yhdistys antaa mielellään pyydetessä lisätietoja mainitsemistamme aiheista. Lisäksi toivomme tulevamme jatkossa automaattisesti kuulluksi asiantuntijatahona kaikissa matelijoita ja sammakkoeläimiä, sekä niiden harrastamista koskevissa asioissa, joista lausuntokierroksia järjestetään.

Janne Valkonen

Puheenjohtaja
janne.valkonen@herpetomania.fi
040 513 7455

Joonas Gustafsson

Tiedottaja
joonas.gustafsson@herpetomania.fi
040 705 6085